T 2 Legislativní rámec použití ozbrojených sil v krizovém řízení

Cíl přednášky:

- Objasnit vybrané základní právní normy z oblasti krizového řízení v souvislosti s krizovým řízením

- Seznámit studenty se základními právními předpisy a jejich aplikací s důrazem na

✓ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení
✓ Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,
✓ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,

HIERARCHICKÁ STRUKTURA PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ČR

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Legislativní vymezení krizového řízení v systému bezpečnosti

Ústava České republiky /ústavní zákon č. 1/1993 Sb./

Zákon o bezpečnosti ČR /ústavní zákon č. 110/1998 Sb./

Zákon o krizovém řízení /zákon č. 240/2000 Sb./

Zákon o zajišťování obrany /zákon č. 222/1999 Sb./

Zákon o hospod. opatřeních pro KS /zákon č. 241/2000 Sb./

Zákon o integrovaném záchranném systému /zákon č. 239/2000 Sb./

OBECNÁ LEGISLATIVA

oborová legislativa krizového managementu

oblasti

- *státní a územní správy*
- *krizového managementu*
- *obrany*
- *utajovaných skutečností a ochrany osobních údajů*
- *hospodářských opatření*
- *životního prostředí*
- *jaderné bezpečnosti a zákazu chemických zbraní*
- *chemických látek a odpadů*

ostatní legislativa krizového managementu

podoblasti

- *obecně životní prostředí*
- *ovzduší*
- *voda*
- *nebezpečné chemické látky a přípravky*
- *odpady*

Legislativa krizového řízení

- **Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR,**

- **Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky** - definuje nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav, Bezpečnostní radu státu,

- **Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému (IZS)** - definuje integrovaný záchranný systém, mimořádné události, záchranné a likvidační práce, ochranu obyvatelstva, zařízení civilní ochrany, věcnou a osobní pomoc, specifikuje použití a složky systému, postavení a úkoly ústředních a územních orgánů, organizaci záchranných a likvidačních prací v místě zásahu, práva a povinnosti právnických, podnikajících fyzických osob a fyzických osob při mimořádných událostech, výjimky, sankce, náhrady, finanční zabezpečení integrovaného záchranného systému,

- **Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení** a změně některých zákonů (tzv. krizový zákon) - definuje základní pojmy krizových opatření, vymezuje stav nebezpečí, definuje krizové orgány jednotlivých stupňů, popisuje povinnosti a práva krizových orgánů krizových stavů, práva a ů za povinnosti právnických a fyzických osob, sankce při nesplnění povinností, řízení k náhradám výdajů, škod apod.

- **Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy** a o změně některých souvisejících zákonů - vymezuje základní pojmy hospodářských opatření pro krizové stavy , vymezuje působnost ústředních a územních orgánů v systému hospodářských opatření pro krizové stavy, charakterizuje systém nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace včetně regulačních opatření,

- **Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky** - popisuje použití Armády ČR při mimořádných událostech a krizových stavech,
- **Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky** - udává povinnosti samosprávy,
- **Zákon č. 585/2004 Sb., branný zákon** - zabývá se odvodním řízení,
- **Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon** - řešení povodní,
- **Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS - havarijní plán, koordinace zásahu orgány samosprávy,
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení §27 a §28 krizového zákona - hovoří o krizovém plánu,
- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 281/2001 Sb., kterou se provádí krizový zákon - hovoří o plánech krizové připravenosti určených škol,
- Vyhláška Státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění HOPKS

PRÁVNÍ ASPEKTY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ STÁTU

- **krizová opatření v rámci krizového řízení státu provádějí zpravidla orgány státní správy**
- **krizová opatření se zpravidla realizují i prostřednictvím omezování zájmu jednotlivce před veřejnými zájmy**
- **stát musí zabezpečit, aby ani v krizových situacích nedošlo k bezpráví a musí garantovat aspoň nejnutnější rozsah práv a svobod**
- **proto musí už před vznikem krizové situace na území státu existovat právní úprava přesně vymezující čas, způsob a rozsah zásahu do práv a svobod občanů**
- **krizové řízení státu je založeno na zvláštním mechanizmu výkonu veřejné moci:**
  - **uplatňování specifických prostředků výkonu veřejné moci *(určitá mocenská oprávnění státních orgánů a dalších subjektů)***
  - **specifické institucionální zabezpečení státu *(bezpečnostní systém)***

PRÁVNÍ ASPEKTY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ STÁTU

- **Úlohou státu v období krizových stavů tedy je:**
  - **garantovat nezbytně nutný rozsah práv a svobod občanů**
  - **chránit občany před bezprávím**
  - **materiálně a technicky pomáhat občanům překonávat důsledky krizového jevu**
  - **vytvořit podmínky pro přežití občanů**
  - **uvolnit dočasné síly, prostředky a zdroje na řešení krizového jevu**
- **Legislativa představuje:**
  - **tvorbu právních norem**
  - **činnost zákonodárných sborů**
  - **zákonodárnou moc *(zákonodárství)***
- **Legislativní proces se uskutečňuje těmito kroky:**
  - **zákonodárná iniciativa (vláda, výbory parlamentu, poslanci)**
  - **připomínkování a projednání návrhu**
  - **hlasování o návrhu a jeho schválení**
  - **vyhlášení *(publikace)* právní normy**

LEGISLATIVA KRIZOVÝCH SITUACÍ

- **Představuje:**
  - **proces tvorby právních norem na úseku krizového řízení *(tj. na úseku prevence vzniku krizových situací, přípravy na jejich řešení, vlastní řešení, jakož i odstraňování negativních následků krizových situací)***
  - **činnost vlády a věcně příslušných ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy při přípravě návrhů právních norem na úseku krizového řízení a jejich předkládání parlamentu na schválení**
- **Zabývá se tvorbou právních norem na úseku:**
  - **obrany státu**
  - **ochrany občanů, majetku a životního prostředí**
  - **vnitřní bezpečnosti a zabezpečování pořádku ve státě a v jednotlivých regionech**

prováděcí předpisy

K zákonu č.239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému*

č.463/2000 Sb., *Nařízení vlády o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění novely č.527/2002 Sb.*

- ***č.328/2001 Sb.,*** *Vyhláška Ministerstva vnitra, o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění novely č.429/2003 Sb.*
- ***č.380/2002 Sb.,*** *Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva*

K zákonu č.240/2000 Sb., *o krizovém řízení*

č.462/2000 Sb., *Nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění novely č.36/2003 Sb.*

- ***č.75/2001 Sb.,*** *Vyhláška, kterou se stanoví báňsko-technické podmínky pro zřizování, využití a ochranu důlních děl pro využití při krizových situacích pro uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol*
- ***č.281/2001 Sb.,*** *Vyhláška, kterou se provádí § 9 odst.3 písm. a) zákona č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění novely č.237/2003 Sb.*

K zákonu č.241/2000 Sb., *o hospodářských opatřeních pro krizové stavy*

- ***č.498/2000 Sb.,*** *Vyhláška Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy*

KRIZOVÉ STAVY

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STAV NEBEZPEČÍ

- **Definuje zákon č. 240/2000 Sb.- o krizovém řízení**
- **Se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li**

OHROŽENY životy,
zdraví,
majetek,
životní prostředí,

pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů kritické infrastruktury.

VYHLAŠUJE : - **hejtman kraje** (v Praze primátor hl.m.)
(O vyhlášení neprodleně informuje vládu, ministerstvo vnitra, sousední kraje, pokud mohou být krizovou situací dotčeny též další kraje)

DOBA : - **do 30 dnů** (se souhlasem vlády ji může hejtman prodloužit)

ROZSAH : -**na území kraje, nebo jeho části**

ZPŮSOB : - Rozhodnutí se **zveřejňuje** na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území,kde je stav nebezpečí vyhlášen. KÚ zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu.

NOUZOVÝ STAV

- **Definuje ústavní zákon č.110 /1998 Sb.- o bezpečnosti České republiky**

- **Je možné vyhlásit v případě**
  - **živelních pohrom,**
  - **ekologických nebo průmyslových havárií,**
  - **nehod**
  - **nebo jiného nebezpečí**

  které ve značném rozsahu ohrožují

  životy,
  zdraví,
  majetkové hodnoty anebo
  vnitřní pořádek a bezpečnost

VYHLAŠUJE : **- vláda**

(v případě nebezpečí z prodlení, může vyhlásit předseda vlády, jeho rozhodnutí vláda do 24 hodin od vyhlášení schválí nebo zruší. Vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit)

DOBA : **- do 30 dnů** (doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny)

ROZSAH : **- jen pro určité území státu**

OBSAH : **- současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva a v jakém rozsahu se omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají.**

STAV OHROŽENÍ STÁTU

- **Definuje ústavní zákon č.110 /1998 Sb.- o bezpečnosti České republiky**

- **Je možné vyhlásit v případě je-li bezprostředně ohrožena:**
  - **svrchovanost státu nebo**
  - **územní celistvost státu anebo**
  - **jeho demokratické zásady.**

VYHLAŠUJE : **- parlament na návrh vlády**

- K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů

VÁLEČNÝ STAV

Definuje Mezinárodní právo a Ústava České republiky (Článek 43)

1) Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení

(2) Parlament rozhoduje o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem.

(3)Parlament vyslovuje souhlas vysláním ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky, s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky, nejsou-li taková rozhodnutí vyhrazena vládě.

Otázky do semináře

Prostudovat:

- **Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení,**
- **Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,**
- **Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému.**

ZÁVĚR

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ